

34(497.1)
(084.5)

Београд у нови инвентар бр. 2775
јануара 1942 год.
Београд.

на плаћена

НОВИ САД I. 1930.

Број

ЗБИРКА

ЗАКОНА

МИНИСТАРСКИХ НАРЕДАБА И УРЕДАБА

И

ЗБИРКА

ОДЛУКА ВИШИХ СУДОВА

КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ.

X.

1930.

УРЕЂУЈЕ И ИЗДАЈЕ:

ДР. НИКОЛА Ј. ИГЊАТОВИЋ

председник Апелационог Суда у Н. Саду.

Садржина: 1. Прилози Уредбе о протестним регистрима. — 2. Уредба о празницима у смислу Меничног закона и Закона о чеку. — 3. Закон о изменама и допунама у Закону о становима. — 4. Закон о продужењу досадашњих Фин. закона. — 5. Распис о достављању решења о отварању стечаја. — 6. Закон о Државном Тужиоштву.

Садржина: 1. Одговорност продавца. — 2. Извршење против Држ. Ерара. — 3. Ваљаност уговора малољетника. — 4—6. Кривичне ствари. — 7. Кауција. Држава као странка. Ревизија због неправилности. — 8. Грунт. забележење парнице. — 9. Урачунавање у наследство.

ШТАМПАРИЈА „НАТОШЕВИЋ“ У НОВОМ САДУ.

Председник Апелационог Суда у Новом Саду.

Бр. Предс. XIX. Г. 54—9—1929.

Генерална Дирекција Пореза у више махова је издала своја тумачења у питању укњижења меничног кредита. Како сам извештен, да се неки подручни судови не придржавају тих расписа и тиме странкама чине неприлике, па и наносе штете, то сматрам за потребно, да поново известим све подручне судове, да је Генерална Дирекција Пореза, поводом моје представке, поднесене преко Министарства Правде истој Дирекцији, својим актом од 29. маја 1929. г. под бројем 45491. известила Министарство Правде, да *није потребно прилагати меницу, ако је у заложној исправи реч само о меничном кредиту.*

Према томе, када се код грунтовне власти тражи укњижење меничног кредита, молби није потребно да се приложи меница ни у оригиналу ни у простом препису.

Изволите Госп. Председниче овај распис доставити подручним грунтовницама с тим, да га се у будуће придржавају.

О учињеном очекујем извештај.

Нови Сад, 14. новембар 1929. г.

Председник

Др. Н. Игњатовић, с. р.

ЗБИРКА
ЗАКОНА
МИНИСТАРСКИХ НАРЕДАБА
И
УРЕДАБА
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Х.

1930.

УРЕЂУЈЕ И ИЗДАЈЕ:

Др. Никола Ј. Игњатовић
председник Апелационог Суда у Н. Саду.

НОВИ САД
ШТАМПАРИЈА УЧИТ. КОМ. ДРУШТВА „НАТОШЕВИЋ“
1929.

1. ПРИЛОЗИ:

Уредбе о протестним регистрима и о наградама за извршење протеста).*

Формулар I.

Срески суд¹⁾ у

Јавни бележник у

Протестни регистар, књига I. Редни број

ПРОТЕСТ

На молбу²⁾ потписани је данас дне 193..... год. у сати показао — покушао показати³⁾ у његовом — њиховом пословном локалу — стану у меницу — чек — препис менице следећег садржаја:⁴⁾ и позвао — покушао позвати га да ту меницу — чек — препис менице исплати — акцептује — датира, да преда оригинал — дупликат те менице.

³⁾ није извршио — нису извршили предњу чинидбу, коју је потписати од њега — њих — тражио.

Потписати није могао³⁾ наћи у поменутом његовом — њиховом пословном локалу — стану — безуспешно се распитивао код месне полицијске — општинске власти за пословни локал — стан³⁾.

³⁾ исплатио је имаоцу менице — чека — преписа менице потписаном своту од што је потписати забележио на меници — чеку — препису менице.

Потписати није могао³⁾ саопштити предњи захтев и то из узрока⁵⁾

Трошак протеста⁶⁾

У дне

.....
Протестни судски чиновник

јавни бележник

помоћник јавног бележника

г-на

^{*)} Уредбу види књ. IX. стр. 183.

- 1) односно назив друге власти;
 2) оставити један редак празан за име имаоца менице односно његовог пуномоћника;
 3) оставити један и по редак празан за име обавезника;
 4) оставити десет празних редака за садржај менице (чека);
 5) оставити редак и по празан за навођење узрока;
 6) трошкови и награде протестног чиновника и трошкови имаоца менице (таксе и др.).

Формулар II.

Срески суд¹⁾ у

Јавни бележник у

Протестни регистар, књига II. Редни број

УВЕРЕЊЕ О ЗАМЕНИ ПРОТЕСТА

по §-у 77. ст. 1. м. з. и §-у 19. ст. 2. бр. 2 ч. з.

На молбу²⁾ да се у протестном року унесе у протестни регистар следећа изјава, коју је трасат — домицилијат — адресат по потреби — акцептант за част — издавалац³⁾ датирао и потписао на меници — чеку — препису менице следећег садржаја:⁴⁾

потписати је тој молби удовољио тако да је цели садржај менице — чека и предње изјаве на њој завео у протестни регистар, а на поменутој-м меници — чеку — препису менице потврдио да је поменута изјава данас унесена у протестни регистар, назначио трошкове овог поступка а онда је вратио⁵⁾

Трошкови предњег поступка⁵⁾

У дне

.....
 Протестни судски чиновник

јавни бележник

помоћник јавног бележника

Г-на

- 1) односно назив друге власти;
 2) оставити један редак празан за име имаоца менице односно његовог пуномоћника;
 3) непотребно брисати и оставити један и по редак празан за имена обавезника;
 4) оставити десет празних редака за цео садржај са изјавом на меници (чеку);
 5) таксе и трошкови протестанта, затим награда и трошкови протестног органа.

Формулар III.

Срески суд¹⁾ у

Јавни бележник у

Протестни регистар, књига III. Редни број**УВЕРЕЊЕ О ЗАМЕНИ ПРОТЕСТА**

по §-у 77. ст. 2. м. з. односно §у- 23. бр. 11. ч. з.

На молбу²⁾ потписани је данас препорученим писмом послао следећим лицима:³⁾

по један препис менице — чека — преписа менице, који-а гласи:⁴⁾ и уједно сваком од њих напоменуо да је предња-и меница — чек — препис менице протестован-а због неисплате.

Потписани је данас ово уверење унео у протестни регистар а ово оригинално уверење предао⁵⁾

Трошак предњег поступка⁶⁾

У дне

.....
Протестни судски чиновник
јавни бележник
помоћник јавног бележника
Г-на

¹⁾ односно назив друге власти;

²⁾ оставити један редак празан за име имаоца менице односно његовог пуномоћника;

³⁾ оставити пет празних редака за имена обавезника;

⁴⁾ оставити десет празних редака за садржај менице (чека);

⁵⁾ таксе и трошкови имаоца менице, затим награда и трошкови протестног органа.

2.

На основу §-а 112. Меничног закона од 29. новембра 1928. год., §-а 28. Закона о чеку од истог дана и §-а 6. Закона о празницима од 27. септембра 1929.¹⁾ год., прописујем следећу:

¹⁾ Види књ. XI. страна 176.

УРЕДБУ

о празницима у смислу Меничног Закона и Закона о чеку.

§ 1.

У смислу Меничног Закона и Закона о чеку сматрају се као законски празници на подручју целе Краљевине :

а) државни празници : Рођендан Њ. В. Краља и дан Уједињења ;

б) све недеље ;

в) сви у §-у 3. под 1 до 3 Закона о празницима наведени верски празници.

§ 2.

У подручјима окружних (првостепених) судова, у којима је, према сваком последњем општем попису становништва у целој Краљевини, једна трећина становништва исламске вере, сматрају се као законски празници у смислу Меничног закона и Закона о чеку поред у предњем §-у наведених празника још и верски празници наведени у тачки 5. §-а 3. Закона о празницима.

§ 3.

У местима, у којима је 10% становника јеврејске вере, сматрају се као законски празници у смислу Меничног закона и Закона о чеку поред у предњим §§-има наведених празника још и празници наведени у тачки 6. §-а 3. Закона о празницима.

§ 4.

Претседници апелационих судова утврдиће и објавиће најкасније до 15. децембра т. г., а затим у року од једног месеца после сваког будућег општег пописа становништва у целој Краљевини, у којим је подручјима окружних (првостепених) судова њиховог подручја трећина становника исламске вере и у којим је местима њиховог подручја 10% становника јеврејске вере, држећи се при томе последњег општег пописа становништва у целој Краљевини.

Ова утврђења објављују се у „Службеним Новинама“ и у званичним листовима свих бановина.

§ 5.

На у предњим §§-има ове Уредбе наведене празнике у смислу Меничног закона и Закона о чеку не могу протестни органи против лица, која станују или бораве у Краљевини, односно у наведеним подручјима окружних (првостепених) судова односно у наведеним местима Краљевине, без обзира којој вероисповести припадала, предузети никаква чињења, која се тичу менице или чека.

§ 6.

Ова Уредба ступа на снагу дне 19. децембра 1929. године. Тога дана престају важити сви ранији прописи, који се односе на предмет ове Уредбе.

Бр. 84134.
23. октобра 1929. године
Београд.

Министар правде,
Д-р М. Сршкић с. р.

3.

МИ

АЛЕКСАНДАР I

по милости Божјој и вољи Народној
КРАЉ ЈУГОСЛАВИЈЕ.

На предлог Нашег Министра социјалне политике и народног здравља, а по саслушању Претседника Нашег Министарског савета, прописујемо и проглашујемо:

ЗАКОН

о изменама и допунама у Закону о становима од
27. априла 1929 године.

§ 1.

§ 2. Закона о становима од 27. априла 1929. године мења се и гласи:

Од станова, који су до сада подлежали ограничењима по Закону о становима од 27. априла 1929. године, остаће и после 1. новембра 1929. године под ограничењем у местима са преко 10.000 становника:

1 станови од 2 собе, ако у њима станује породица са најмање од 3 члана; и

2 станови од 1 собе, ако у њима станује породица са најмање 2 члана.

У собе се не рачунају: кујна, претсобље, ходник, остава, инсталирано купатило и собица за млађе (служинчад).

Под члановима породице разумеју се сродници по крви или тазбини (по браку) до другог степена закључно, као и усвојена (адоптирана) деца.

§ 2.

У првом ставу § 4. реч „маја“ замењује се са „новембра“.

§ 3.

У првом ставу § 8. реч „априла“ замењује се са речју „октобра“, а у првом и другом ставу речи „15 јуна“ са „31 децембра“.

§ 4.

Овај Закон ступа у живот од дана кад га Краљ потпише, а обавезну снагу добија од 1. новембра 1929. године и важи до 1. маја 1930. године.

30. октобра 1929. год.
Топола.

АЛЕКСАНДАР, с. р.

Министар социјалне политике
и народног здравља,

Д-р М. Дринковић, с. р.

Видео и ставио Државни печат,

Чувар Државног печата,

Министар правде,

Д-р М. Сршкић, с. р.

Претседник Министарског савета
и Министар унутрашњих послова,
Почасни ађутант Њ. В. Краља,
Дивизијски генерал,

Пет. Живковић, с. р.

ЗБИРКА

ОДЛУКА ВИШИХ СУДОВА
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ.

Х.

1930.

УРЕЂУЈЕ И ИЗДАЈЕ:

Др. Никола Јов. Игњатовић
председник Апелационог Суда у Н. Саду

САРАЂУЈЕ:

Милан Поволни
судија Касационог Суда у Н. Саду

НОВИ САД
ШТАМПARIЈА УЧИТ. КОМ. ДРУШТВА „НАТОШЕВИЋ“
1929.

1.

За укњижене терете до времена укњижења права власништва на купца, одговоран је продавац, осим ако су се странке јасно споразумеле, да је исте дужан купац сносити, и ако се из околности може установити, да су странке утврдиле куповну цену с обзиром на укњижене терете, у ком случају терети сачињавају део куповине.

(Апелациони Суд у Н. Саду као ревиз. суд,
бр. Г. 1540./927.)

Апелациони Суд у Новом Саду разрешава пресуду и поступак II. степеног суда и упућује II. степени суд да после прописног поступка донесе нову одлуку.

Ревизиони трошак за тужитељицу установљује се у своти од 450 (четири сто педесет) динара, а за тужену у своти од 355 (три сто педесет и пет) динара.

Разлози: Пресуду призивног суда, напала је ревизионом молбом тужена. Жали се да је призивни суд донео своју пресуду с повредом формално и материјално правних правила.

Пошто постоји писмени уговор — жали се тужитељица — а у уговору нема установљења да она мора брисати терете који су на спорним некретнинама укњижени, јасно је — тврди тужена — да све оно што није у писменом уговору установљено нема никакве правне вредности све да је усмено и постојало.

У споменутом уговору — жали се даље тужена — нема чак ни оног установљења, да се спорне некретнине продају без терета, из чега произлази да је купац исте купио према оном грунтовном стању које је тада постојало. Пошто у уговору нема никаквог расположења о теретима а нарочито о ономе ко има да сноси брисање овистих терета, јасно је — тврди тужена — да све то има

да снаша купац, јер да се што на њу хтело пренети свакако би се купац постарао да се то све у уговору изричито нагласи.

Са материјално правне стране — жали се даље тужена — нападнута пресуда не може постојати јер је призивни суд погрешно протумачио садржину уговора. Странке када су склапале спорни уговор свакако да нису тако тумачиле поједине тачке уговора као што је то учинио призивни суд јер да су хтеле да се садржини уговора такво тумачење осигура, свакако би то саме у јаснијој форми учиниле.

Жалбе су основане у толико што призивни суд није потпуно установио чињенично стање нити пак оценио све околности које могу доћи у обзир при установљењу тога стања ствари.

За укњижене терете до времена укњижења права власништва на купца одговоран је продавалац осим ако су се странке јасно споразумеле, да је исте дужан купац сносити, и ако се из околности може установити да су странке установиле куповну цену обзиром на укњижене терете, у ком случају укњижени тарети сачињавају део куповине.

До сада није установљено да ли су за добровољну дражбу некретнина постојали посебни дражбени услови, те ако су постојали да ли је у дражбеним условима било одређено ко има сносити укњижене терете. Имају се стога добавити сви списи сирочадског стола.

Према одлуци сирочадског стола од 26. IV. 1922. бр. 10433/1922. са добивеном куповнином исплаћен је укњижен дуг. Има се разјаснити да ли су и дугови, у тужби наведени, исплаћени.

Ако се ни на који начин не да установити ко је дужан сносити терете има се установити вредност продатих некретнина у време продаје те обзиром на ту вредност и уговорену куповину извести закључак ко је био дужан сносити терете.

Из дописа сирочадског стола од 15. IV. 1926. год. бр. 7161./1926. произлази да уговор није још пуноважан пак би се имало установити с којег разлога није пуноважан.

Да би се могла донети одлука од стране Апелационог Суда потребно је да се у горњем правцу установи стање ствари по призивном суду, пошто се без утврђења тих, за решење ове ствари одлучних чињеница не може ствар у меритуму решити да ли постоје повреде правних правила због којих се тужена жали, или не.

С тога немогући донети одлуку Апелациони Суд по §-у 543. гр. п. п. морао је разрешити пресуду призивнога суда, овај упутити на даљи поступак и доношење нове одлуке а у питању ревизионих трошкова поступити сходно §-у 508. гр. п. п. те исти само установити за обе странке.

Нови Сад, 28. новембра 1928. год.

*

Из судске праксе: Ако је продавац примио на себе обавезу да ће са некретнине дати брисати све терете, од ове обавезе га не разрешава та околност, што која укњижена тражбина већ не постоји. (3720./1913.)

Хипотеком осигурани дуг прелази на новог власника и без нарочитог споразума. Такав споразум странака дакле, да купац прима укњижене дугове и урачунава их у куповну цену, не значи толико да купац прима на себе хипотекарни дуг — који би и иначе прешао на њега, — него се само тако може разумети, да купац прима и личну одговорност за зајам, и да ће продавца ослободити његове обавезе. (4728./1909.)

Види: V. 34.

2.

Кад је одређено извршење против Државног Ерара, онда се не могу узети у обзир одредбе Закона о државном рачуновођству о отварању кредита и исплате из државне касе.

(Касациони Суд Одељење Б.) у Новом Саду
бр. 422/1929.)

*

По образложењу ове одлуке: тужилац своје право заснива на пресуди, која је тужену странку (Државни Ерар) већ осудила на плаћање у року од 15. дана — како то прописује § 397 Гпп. у свом првом ставу — и то под претњом принудног извршења, а тужена странка (Држ. Ерар) у току парнице није ни тражила да се одреди дужи рок за извршење — што предвиђа и дозвољава цитирани §. —; после доношења пресуде, тај се, у пресуди утврђени рок више не може продужити, како то иначе јасно наређује последње зачело §-а 397. Гпп.

*

Овом својом одлуком Касациони Суд је коначно решио једно спорно питање. Види: Збирка VIII. 47. и 57. Код овог задњег случаја, у примедби је саопштено било и наше мишљење, које је горњом одлуком и Касациони Суд усвојио.

3.

Извршено деобно поравнање, ако га малолетни уговорач, по постигнутој пунољетности није напао, има се сматрати, да је са његове стране одобрен.

(Касациони Суд Одељење Б. у Новом Саду, бр. 499./1928.).

Пресуда: Касациони суд ревизионој молби тужених места даје, пресуду Апелационога Суда мења, тужитељицу са тужбом одбија и осуђује, да туженима, у руке њиховога правозаступника, плате, у року од 15 дана под претњом оврхе, 10.000 (десет хиљада динара) првостепених, 10.000 (десет хиљада динара) призивних и 2.800 дин. (две хиљаде и осам стотина динара) ревизионих трошкова.

Разлози: Пресуду Апелационога суда напали су ревизионом молбом тужени. — Жале се да је Апелациони суд установио стање ствари противно садржини списка, да је извео погрешне правне закључке и донео пресуду са повредом формално-правних и материално-правних правила.

Апелациони суд је, тврде тужени, погрешно установио да се ничим није могло доказати, да тужитељица оставинско поравнање није, после своје пунолетности признала, нити изричито, нити конклюдентним чинима. Тужитељица је нагодбу, као пунолетна, признала: с једне стране тиме што је примила делимично извршење обвезе коју је на себе примио I. р. тужени, с друге стране пак тиме, што пуних 12 година после свога пунолетства, поравнање није нападала нити му приговарала. То је, међутим, толики размак времена, из кога се даје закључити одустајање од права, нарочито онда, када је тужитељица примила делимично извршење оставинске нагодбе. — Погрешно је и установљење да се не може закључити да је тужитељица прихватом делимичног извршења поравнања, ово ћутке одобрила, јер да је ова на издржавање, опрему, краву и јуницу, као сестра тужених имала право. Нема, међутим, таква правнога правила нити обичаја који би то браћи у дужност стављали.

Нетачно је установљење да је доспелост тужитељчинога потраживања била уговорена тек са тужитељчином навршеном 24. годином, и да би ова одредба могла спречити тужитељицу да своје право оствари, јер је тужитељица могла нагону напасти одмах после удаје, када је постала пунолетном.

Правно је правило да се нужни део не може досуђивати у природи него само у новцу. Тужитељица је, међутим, добила више него што износи нужни део у новцу, како га је Апелациони суд установио. — Погрешно је установљење да би се за основу израчунавања нужнога дела имала узети вредност коју је оставина имала у време покренуте парнице. — Погрешно је и оно стајалиште доњих судова, да се унапред примљене вредности имају компенzirати за $\frac{1}{8}$ вредности оставинских покретнина, јер тужитељица тужбом покретнине и не тражи, те би, судећи тако, то значило ићи преко захтева странака.

Жалбе тужених су једним делом основане.

Међу странкама је неспорно, да су наследници пок. Ј. Г., међу њима и онда још малолетна тужитељица, 29. маја 1909. год. склопили деобно поравнање, према коме је, брат тужитељичин и сунаследник Ј. Г. I. р. тужени, био дужан, приликом удаје тужитељичине, исплатити јој, у име материнства, своту од 2400 круна, а у име очинства 2.000 круна. Ову последњу своту тужитељица је, према 3. т. деобнога поравнања била власна потраживати тек пошто наврши своју 24. годину. Неспорно је међу странкама и то, да је према 6. т. истога деобнога поравнања I. р. тужени био дужан тужитељицу удати и снабдети опремом, а поврх тога дати јој и једну краву и јуницу те да је, према истој тачци поравнања, био дужан тужитељицу до њенога пунолетства и издржавати. Није спорно да је тужитељица своту коју јој је I. р. тужени био дужан исплатити у име материнства после удаје примила, и исто тако, да је приликом удаје добила и опрему (намештај и посуђе), краву и јуницу, те да је у заједници са туженима живела све до своје удаје. Ово деобно поравнање, како се то види из парничним списима прикључених оставинских списа, одобрено је одлуком сирочадског стола бачке жупаније од 28. јулија 1909. бр. 24877. из 1909. Неспорно је међу странкама и то да се тужитељица венчала 27. маја 1912. год. и да је по томе тога истога дана постала и пунолетном.

Правни је пропис да се уговори склопљени у време малолетности не могу нападати у случајевима, ако су их малолетни, поставши пунолетнима, одобрили изрично, или ако постоје такве чињенице и поступци из којих се накнадно одобрење уговора у време пунолетности, може са поузданошћу закључивати. Неспорно је међу странкама и то, да тужитељица, до покретања тужбе, дакле више него 12 година пошто је удајом постала пунолетном, деобно поравнање од 29. маја 1909. год. није напала. То је међутим тако дуг период времена, да се

из ове чињенице даје одиста закључити, да је тужитељица деобно поравнање, поставши пунолетном, одобрила, и одрекла се права да ово поравнање доводи поново у питање и да га напада.

Наводи тужитељице да је она ово поравнање била власна напасти у року од 32 године, јер да наследна права застаривају у овоме року, те да није поравнање могла напасти већ ни стога, јер је свој део очинства могла, према 3. т. поравнања, тражити тек са навршеном 24 годином, такођер су неосновани. Тужитељчина наследна права регулисана су у овом случају уговором, а за накнадно одобрење уговора конклюдентним чинима не важи пропис, да се они имају сматрати одобренима тек тада ако их малолетни, поставши пунолетнима, у року од 32 године не нападну. Тужитељица пак, иако је у смислу поравнања свој део очинства могла потраживати тек са навршеном 24. годином, није стајало ништа на путу, да деобно поравнање нападне, већ одмах после удаје, када је постала пунолетном, не чекајући навршетак своје 24. године.

Но и без обзира на те чињенице, тужитељица признаје да је приликом удаје примила од I. р. туженога свадбену опрему, једну краву и јуницу, које јој је предмете I. р. тужени, према 6. т. поравнања био дужан такођер издати. Како међутим ови предмети сачињавају делове једне и исте оставине, коју је тужитељица имала иза оца да прими, заједно са свотом од 2.000 кр., која јој је тестирана; како су сва ова давања која падају на терет I. р. туженога била регулисана једним и истим деобним поравнањем, чији је један део тужитељица, примивши од I. р. туженога вредности побројане у 6. т. поравнања извршила и на тај начин признала за себе обавезним, има се сматрати, да га је примила и признала обавезним и у другим тачкама, у којима су њена наследна права у погледу очинства била регулисана. — Остале жалбе тужених као беспредметне отпадају.

Расположење о трошковима оснива се на прописима 543., 508. и 425. §§. гр. пост.

Нови Сад, 6. новембра 1928.

*

Из праксе. Недостатак одобрења сирочадске власти, не замењује та околност, што малодобна странка, склопљени посао није напала после постигнуте пунодобности. (К. 1872/1908). Али: Губи се право побијања, ако пунољетна странка ни после више година не нападне правни посао. (К. 1551./1909.) Недостатак одобрења сирочадске власти не замењује та чињеница, што је тотор (штитник) обрачунао са оном противној вредности, коју је добио из тог правног посла и што је старатељска власт одобрила тај обрачун. (2501./1925).

Види: VIII. 88.

4.

Није повређен битни интерес одбране, ако суд није одредио доказни поступак на такве околности, које су пред првостепеним судом већ рашчишћене.

(Касациони Суд Одељење Б.) у Новом Саду
бр. К. 24./1928.).

5.

I. У смислу зач. 2. чл. 388. Кп. ништавност се има уложити приликом пресуде код Апелационог суда и само се ове и овако пријављене жалбе могу узети у оцену, а оне, које су накнадно у образложењу поднете, законом су искључене и имају се одбацити. — II. Када чланак није потписан, а није доказано ко је писао чланак, по чл. 35. Закона о штампи за чланак одговара уредник.

(Касациони Суд Одељење Б.) у Новом Саду
бр. К. 475./1927.).

6.

Исцурпљен је деликат проневере, кад оптужени заложу поверену му ствар против странка власника.

(Касациони Суд Одељење Б.) у Новом Саду
бр. К. 420./1927.).

7.

I. Када се Држава појављује као странка једног приватно-правнога посла, онда повраћај кауције није предмет административног суђења. — II. Нема места ревизионој молби због неправилности почињених пред I. ст. судом ако се због њих странка није жалила и ако због њих није одма подигла приговор.

(Касациони Суд Одељење Б.) у Новом Саду
бр. Г. 577./1928.).

Пресуда: Касациони Суд одбија ревизиону молбу туженога, и осуђује га да плати тужиоцу, на руке његовог правозаступника 300 динара (триста динара) ревизионог трошка, у року од 15 дана, под претњом принудног извршења.

Разлози: У својој ревизионој молби, тужени се жали на повреду формалних и материјалних правних правила. Повреду формалних правних правила, он налази у томе што је парница најпре била покренута пред Сомборским Окружним Судом, ту обустављена и уступљена Новосадском Окружном Суду; што пресуда гласи против Државног Ерара иако је тужба била упућена против управе имања Беље; даље, што је утврђено као чињеница, да је тужилац своју понуду ставио условно за рок од 8 до 10 дана, и ако таквог услова нема у његовој писменој понуди, па је, с тога то утврђење у противности са садржином списка даље, што суд није преслушао ње-

гове сведоке, а то није мотивисао; и најзад што је грађански суд у опште судио по овој тужби, којој је циљ повраћај лицитационе кауције, иако је то предмет административног суђења, према одредби § 43. Правилника о раду Одсека Рачуноводства Министарства и специјалних рачуноводстава и благајница.

Ове жалбе нису у закону основане. Одредба §. 53. поменутог Правилника, који, уосталом, у време кад је спорни однос настао, није био у важности, не односи се на случај који је овде у питању. Како за овај случај, у погледу неког особеног административног поступка, нема никаквих нарочитих законских прописа, а Држава се овде не појављује као извршилац својих строго-управних агенда већ као компацисценат у склапању једног приватно-правног посла, то је за овај случај надлежност редовног суда у закону основана. Даље, није тачно што тужени тврди, да је суд у опреци са садржином списка утврдио чињеницу да је тужилац своју понуду ставио условно за рок од 8 до 10 дана. Истина, таква услова нема у његовој писменој понуди, али суд поменутоу чињеницу није ни утврдио на основу те писмене понуде, већ на основу исказа сведока, а у том погледу нема противности са садржином списка, нити је тиме повређено право, јер се такав услов са пуним дејством може и усмено ставити. Што се даље тиче жалбе у погледу наводно немотивисаног непреслушања сведока које је тужени још био предложио, ни то није основано, јер суд је у својој пресуди, без повреде права, изложио, да је своје уверење стекао на ранијим доказима, и да, с обзиром на те доказе, даље доказе не сматра потребним. Најзад пак, што се тиче жалбе у погледу преношења парнице од Сомборског Окружног Суда на Новосадски, и даље, што се тиче тога да пресуда не гласи на исто лице на које гласи тужба, те се жалбе у ревизионном поступку не могу ни у обзир узети, пошто се тужени у свом призиву на то није жалио, већ је и по-

ред тих, по њему сада истакнутих повреда поступка продужио расправу парнице. У осталом преношење парнице од Сомборског Окружног Суда у Новом Саду десило се решењем сомборског Суда број Г. 1301./3/1921. на основу заједничке молбе тужиоца и Државног Заступништва за Б. Б. Б. у Новом Саду.

Материјално-правну повреду налази тужени у томе што је суд узео да лицитациони услови вежу само онога, који их је потписао, и даље, што суд сматра за правно релевантну околност, чињеницу, да је тужилац своју понуду ставио под условом осмо-до десетодневног рока, све кад би се и узела као утврђена, јер одобрење понуде није зависило од директора млекарнице, коме је непосредно предана, а који је, наводно, такав услов и примио, већ само од надлежног Министра.

Ни ове туженикове жалбе нису у закону основане. У овом случају није ни било правно меродавно питање да ли су лицитациони услови, потписани или непотписани од тужиоца, овога везивали или не, јер је евентуално правно дејство те околности парализовано даљим развојем спорног односа. По стању ствари како је од стране призивног суда утврђено, а по безуспешном нападању меродавно и за ревизиону инстанцију, тужилац је поднео своју, осмо- до десетодневним роком условљену, понуду директору млекарнице имања Беље, који је, као комесар лицитације за то био надлежан, па се мора примити да та понуда важи као да је поднета врховном централном надлештву које је било власно да је прими или одбије, јер се мора претпоставити да је лицитациони повереник тога надлештва у том погледу извршио своју прописну дужност. Како је, пак, утврђено да је та понуда била стављена под условом да се најдаље за 8 до 10 дана прими или одбије, тужилац је био у праву да после истека тога рока, у ком је у том случају морала да буде расписана нова лицитација, своју понуду евентуално и повуче. То је он и учинио, па по-

што је тек после тога пао термин за другу лицитацију, министарство није било у праву да узме и његову понуду за базу нове лицитације, па да, пошто он, на основу такве неправилне лицитације, није приступио извршавању посла, прогласи његову кауцију као пропалу, јер с њим на другој лицитацији није ни углављен уговор о купњи лицитиране робе, а ни пре тога.

Како према томе, туженик са својим жалбама није успео, ваљало је његову ревизиону молбу одбити, и осудити га, према §. 425. Гр. п. п. на сношење ревизионих трошкова.

Нови Сад 13. новембра 1928. г.

*

Случајеви неправилности из §-а 223. Гпп. јесу: ако тужба није законски уручена, ако на расправи о прихватању парнице тужилац није изложио своју тужбу (§. 178.); ако изостане искличење предмета или прикивање списка парница (§. 218.); ако се у место усменог излагања странка позива на садржину списка (§. 219.); ако се сведоци не преслушавају појединце, ако је сведок присутан при преслушању другог сведока (§. 304.), ако пре преслушања сведок није опоменут, да може одрећи сведочење (§. 300.); ако је одређен заинтересован вештак; ако није суд употребио тумача; ако је суд искључио јавност. — Против оваких неправилности странка мора одма приговорити, јер иначе губи право да тражи, да се те погрешке поправе. Ако странка приговори суд ће одма поступити по закону, а ако суд не би учинио оно што се тражи, странка мора тражити, да се приговарање узме у записник, јер иначе не ће моћи доказати, да је приговарање у опште и на време учињено.

8.

Може се по §-у 148. Грунтовног реда, грунтовно забележити парница, која је заснована на томе, да грунтовни власник није намеравао да препише све оне некретнине, које су наведене у уговору и да је уговор потписао неко други, а не он. (§. 12. зак. чл. LIV: 1912).

(Касациони Суд Одељење Б.) у Н. Саду,
Вп. 777./1928.)

Решење: Касациони суд Б.) Одељење у Новом Саду у току места даје и решење Окружног Суда преиначује а одобрава решење првостепеног суда.

Разлози: Кад је у покренутој парници тужилац још у почетку тврдио, да по даровном уговору од 28. јануара 1920. није он на свога сина преписао све тамо назначене некретнине, и да га је на уговору потписао неко други, ма да је он писмен, тражећи у парници, да се пресудом изрече, да је такав уговор ништаван, што значи да би било неважно укњижење још онда када је било убележено, онда је Окружни Суд погрешно када је нашао, да ова тужба није таква, која би се по §. 148. грунт. реда у в. §. 12. Зак. чл. LIV: 1912. могла предати ради забележења парнице код грунтовне власти.

С тога је ваљало променути поменуто решење Окружног суда.

*

Из праксе. Има места забележењу парнице на основу такве тужбе, која је уперена на то, да се невредним искаже купопродајни уговор на коме је засновано грунтовно убележење, и да се успостави прешање стање. (К. 2907./1921.).

Види: Књ. IX. сј. 132.

9.

Иметак добивен уз дужност урачунавања у наследство, при израчунавању дужног дела има се узети у оној вредности, коју је тај иметак имао у време давања.

(Касациони Суд Одељење Б.) у Н. Саду,
Г. 500./1928.)

Пресуда: Касациони Суд Б.) Одељење одбија ревизиону молбу тужене и осуђује ју да тужитељици на руке првозаступника јој плати у року од 15 дана под претњом принудног извршења у име ревизионих трошкова 362. дин. словом тристо шездесет и два динара.

Разлози: Тужена уложила је ревизиону молбу против целе садржине пресуде призивног суда и жали се да је призивни суд повредио материјално-правно правило, када је наслеђени иметак рачунао по цени новчаној, коју је исти имао на дан смрти заостављача, а вредност новца који је тужитељица раније примила од оца и који се у њезин нужни део има урачунати, по времену када је новац исплаћен тужитељици, те је тиме повредио и то материјално правно правило да нужни део ни у ком случају не може бити већи од законитог дела. Тражио је да се новац добивен рачуна по златној валути јер га је тужитељица у таковој вредности добила.

Жалба није основана.

Правно је правило да се иметак — добивен уз дужност урачунавања у наследство — код израчунавања дужног дела има проценити у оној вредности, коју је тај иметак имао у времену давања. Правилно је, дакле, поступио призивни суд при израчунавању нужног дела, када готов новац који је тужитељица раније (пре смрти заостављача) добила, рачунао по суми а не по курсу златног новца истог износа на дан смрти заостављача, или пак — као што то тужена тражи — по вредности оног земљишта које је тужитељица за добивен новац могла купити, или односно, купила, јер предмет давања није била земља него новац (куповна цена евентуално купљене земље) и јер по сталној судској пракси нема места валоризацији ни код израчунавања нужног дела. Ако је пак тужена држала, да постоји случај, да дужни део буде већи од законитог што у осталом није установљено могла је са своје стране тражити да се оставина преда на основу законитог дела наслеђивања, а не на основу тестаментa.

Како је ревизиона молба у целости неоснована, то је ваљало исту одбити и молитељицу ревизије осудити на снашање и ревизионих трошкова. (425., 508. и 543. §§. г. п. п-а).

Нови Сад, 9. новембра 1928. године.

4.

МИ

АЛЕКСАНДАР I

по милости Божјој и вољи Народној
КРАЉ ЈУГОСЛАВИЈЕ.

На предлог Нашег Министра финансија, а по са-
слушању Претседника Нашег Министарског савета, про-
писујемо и проглашујемо

ЗАКОН

о измени § 83. Закона о продужењу важности одре-
даба досадашњих Финансијских закона и Закона о
буџетским дванајестинама од 31. јула 1929. године.

§ 1

Последња реченица § 83. Закона о продужењу важ-
ности одредаба досадашњих Финансијских закона и
Закона о буџетским дванајестинама од 31. јула 1929. го-
дине мења се и гласи:

Ово овлашћење важи до 1. априла 1930. године.

§ 2.

Овај Закон ступа на снагу кад се обнародује у
„Службеним новинама“.

26. октобра 1929. године.
Београд.

АЛЕКСАНДАР, с. р.

Заступник Министра финансија,
Министар без портфеља

Ник. Т. Узуновић, с. р.

Видео и ставио Државни печат,
Чувар Државног печата,
Министар правде,

Д-р М. Сршкић, с. р.

Претседник Министарског савета
и Министар унутрашњих послова,
Почасни ађутант Њ. В. Краља,
Дивизијски ђенерал,

Пет. Живковић, с. р.

5.

РАСПИС

о достављању решења о отварању стечаја Министарству Трговине и Индустрије.

Број Предс. I. А. 183./1929. год.

Министарство Правде својим актом од 28. новембра 1929. године Бр. 94558. доставило је овом Председништву распис следеће садржине:

„Министарству Тргов. и Индустр. потребно је држати у евиденцији податке о свима случајевима пада под стечај новчаних завода и о резултатима истих стечаја. С тога је Министарство Тргов. и Индустр. замолило Мин. Правде, да изволи издати наређење свима судовима, да Министарству Тргов. и Индустр. достављају доле наведене податке о свима случајевима стечаја а такође наредити судовима, да о сваком свом решењу за отварање стечаја над имовином новчаног завода одмах и неизоставно извести Министарство Трговине и Индустрије.

Према томе судови ће достављати случајеве стечаја Министарству Тргов. и Индустрије са овим податцима:

- 1) датум судског решења о отварању стечаја;
- 2) биланс завода, на основу којег је донето решење за отварање стечаја, нарочито износ потраживања улагача.
- 3) резултат стечаја, нарочито колико су добили по својим потраживањима 1) улагачи, 2) остали повериоци.

Ово важи за све случајеве од 1924. године па надаље“.

Предње Вам се доставља с тим, да према тражењу Министарства Трговине и Индустрије имадете тачно поступити и све извештаје о отварању стечаја на време поднети, а о учињеном изволите ми поднети извештај у року од 10 дана.

Нови Сад, 2. децембра 1929. године.

Д-р Н. Игњатовић,
Председник Апелационог Суда
у Новом Саду.

6.

МИ

АЛЕКСАНДАР I

по милости Божјој и вољи Народној
КРАЉ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

На предлог нашег Министра Правде, а по саслушању Председника Нашег Министарског Савета, прописујемо и проглашујемо:

ЗАКОН

о Државном Тужиоштву,

који гласи:

§ 1.

Код окружних, апелационих судова и Касационог Суда установљавају се државна тужиоштва.

Код среских судова Министар Правде може уредбом установити нарочите вршиоце дужности државног тужиоца, одредити им круг рада и ову дужност поверити коме од судских пристава или судијских приправника дотичног суда или, ако ових нема, коме од судско административног особља.

§ 2.

Дужност државног тужиоштва врше:

1. код окружних судова државни тужилац, који управља државним тужиоштвом, и његови заменици где и у колико су потребни;

2. код апелационих судова виши државни тужилац, који управља вишим државним тужиоштвом, и његови заменици где и у колико су потребни;

3. код Касационог Суда врховни државни тужилац, који управља врховним државним тужиоштвом и потребан број његових заменика.

Врховно Државно Тужиоштво прибележиће сваку одлуку Касационог Суда од правне важности у кривичним предметима.

Ако су старешине поменутих установа спречени, замениће их по рангу најстарији заменик.

Број заменика државног тужиоца, вишег државног тужиоца и врховног државног тужиоца одређује Министар Правде по потреби, а по предлогу вишег државног тужиоца за заменике државног тужиоца и вишег државног тужиоца односно врховног државног тужиоца за његове заменике.

§ 3.

Круг рада државних тужиоштва обухвата по правилу учествовање у поступку у кривичним предметима према наређењима закона о судском кривичном поступку и старање, да се поступак убрзава и закони правилно примењују као и употребу свих правних средстава и правних лекова, за која их закони овлашћују.

Државна тужиоштва код окружних судова стараће се напосе, да се утврде учињена кривична дела, за која сазнају, а за која се казни по службеној дужности и да се пронађу учиниоци тих дела, па ће тога ради преко полицијских власти или судова покретати и потребне извиђаје ради примене и продужења даљег судског кривичног поступка, у коме ће, ако има основа, подизати јавну оптужбу и ову заступати према наређењима закона о поступку.

Државном тужиоштву може се законом поверити вршење дужности тужиоштва у дисциплинским предметима судскога особља, као и особља државног тужиоштва, вршење дужности око извршавања казни и појединих дужности у грађанско-правним и другим правним предметима.

§ 4.

Месна надлежност државних тужиоштва одређује се према законским наређењима које вреде за надлежност судова код којих су она установљена.

Закон о судском кривичном поступку предвиђа наређења о решавању сукоба надлежности између др-

жавних тужиоштава и о искључењу и изузећу чланова државног тужиоштва.

§ 5.

Чланови државног тужиоштва су у вршењу својих службених дужности независни од судова. Они не могу вршити судијске послове нити им се може поверити надзор над судијама.

И где није законом о судском кривичном поступку или којим другим законом нарочито прописано, судови ће, кад одлучују о предметима јавнога интереса, пре но што донесу своју одлуку, државном тужиоштву дати прилику, да се изјасни или да учине своје предлоге.

§ 6.

Све државне и самоуправне власти дужне су државним тужиоштвима давати правну помоћ у службеним пословима.

У случају преке потребе може државни тужилац позвати у помоћ оружану силу без посредовања које друге власти.

§ 7.

За државног тужиоца код окружног суда, осим окружних судова у седишту апелационих судова, и за заменике државног тужиоца код свих окружних судова могу се поставити само она лица, која по закону о судијама редовних судова имају погодбе за судију окружног суда.

За заменике вишег државног тужиоца и за државне тужиоце код окружних судова у седишту апелационих судова траже се исте погодбе као и за судије апелационих судова, а за више државне тужиоце, врховног државног тужиоца и његове заменике исте погодбе као и за судије Касационог Суда.

§ 8.

Врховног државног тужиоца, више државне тужиоце, државне тужиоце као и њихове заменике поставља

Краљ Указом на предлог Министра Правде, а у сагласности са Председником Министарског Савета.

Заменици врховног државног тужиоца, вишег државног тужиоца и државног тужиоца полажу пред својим старешинама, врховни државни тужилац и виши државни тужиоци пред Министром Правде, а државни тужиоци код окружних судова пред надлежним вишим државним тужиоцем ову службену заклетву:

„Ја [Н. Н. заклињем се свемогућим Богом да ћу владајућем Краљу Н. Н. бити веран, да ћу дужност своју вршити тачно и савесно по законима и законитим наредбама. Тако ми Бог помогао.“

Министар Правде може поверити и председнику апелационог суда односно Касационог Суда, да закуне више државне тужиоце односно врховног државног тужиоца.

§ 9.

Врховни државни тужилац има ранг и све приваљности које по закону о судијама редовних судова има потпредседник Касационог Суда, а његови заменици ранг и све принаљности судија Касационог Суда.

Виши државни тужилац има ранг и све принаљности потпредседника апелационог суда, а његови заменици као и државни тужиоци код окружних судова у седишту апелационих судова ранг и све принаљности судија апелационог суда.

Остали у претходном одељку не наведени државни тужиоци и сви заменици државних тужилаца имају ранг и све принаљности судија окружног суда.

Поред нарочитог судијског додатка државни тужиоци код окружних судова имаће још и особити додаток од 300.— динара, а њихови заменици додаток од 200.— динара месечно.

Године проведене у служби код државних тужиоштава у ма коме од звања поменутих у овом пара-

графу рачунају се за унапређење у више положајне групе, одређене за дотично звање једнако као судијске године.

§ 10.

Старешине државних тужиоштава деле послове члановима свог тужиоштва.

Заменици државног тужиоца, вишег државног тужиоца и врховног државног тужиоца раде као њихови законски заступници и овлашћени су да врше све њихове службене радње без нарочите наредбе или опуномоћења.

Старешине државног тужиоштва код окружних судова и вишег државног тужиоштва код апелационих судова имају право да код свих судова свога подручја сами предузму вршење дужности државног тужиоца, како за поједине кривичне спорове уопште, тако и за поједине делове кривичног поступка као и да вршење ове дужности повере ком другом члану државног тужиоштва.

§ 11.

Министар Правде може по потреби доделити на рад више државне тужиоце и њихове заменике врховном државном тужиоцу, а државне тужиоце код окружних судова као и њихове заменике вишем државном тужиоцу и дати им овлашћење за вршење дужности заменика врховног државног тужиоца односно вишег државног тужиоца.

Исто тако Министар Правде може државном тужиоштву код окружних судова, ради вежбе или ради помагања у раду привремено доделити судијске приправнике, приставе и секретаре нижих судова.

§ 12.

У случају изненадне спречености чланова државног тужиоштва код окружних судова, виши државни тужилац може, ако је с одлагањем скопчана опасност, поверити вршење дужности тужиоца и секретарима или

приставима који имају погодбе за судије, а додељени су том државном тужиоштву, или, споразумно с председником апелационог суда, и коме од секретара или пристава дотичног окружног суда, који имају погодбе за судију.

Виши државни тужилац одређује привремено за вршиоца дужности државног тужиоца за млађе малолетнике код окружних судова, као судова за млађе малолетнике, кога од чланова државног тужиоштва према наређењима закона о судском кривичном поступку.

§ 13.

У државној тужиоштву код свих судова поставиће се потребно административно и служитељско особље, чији број одређује Министар Правде по предлогу надлежног вишег државног тужиоца, а за врховно државно тужиоштво по предлогу врховног државног тужиоца. Ово особље има исти ранг и принадлежности као и њима равни службеници код редовних судова, а постављаће се на исти начин као и ови.

§ 14.

Виши државни тужилац врши непосредно службени надзор над државним тужиоштвом код окружних судова свога подручја. Министар Правде врши непосредни надзор над врховним државним тужиоштвом и вишим државним тужиоштвима, а уједно општи врховни надзор над пословима свих државних тужиоштава у подручју целе државе.

Државни тужилац врши непосредно службени надзор над вршиоцима дужности државног тужиоца код среских судова у свом подручју.

§ 15.

Право надзора обухвата овлашћење надлежних органа да пазе да се послови уредно врше, да упућују државна тужиоштва на испуњавање дужности, да укла-

важњу г. г. претплатницима!

Отварајући претплату за X. годину, умољавамо све наше п. претплатнике, да нам на име претплате за 1930. годину изволе послати Дин. 120, још у току месеца јануара, јер је претплата за целу годину платива тога месеца.

Уједно и овим путем позивамо оне наше претплатнике, који још ни до данас нису исплатили претплату за 1929. годину да изволе то одма учинити, јер је наш часопис упућен једино на претплату.

Најзад саопштавамо, да се код Уредништва још могу добити „Збирке“ из 1924—1929. год., свака година по Дин. 120.

Нови Сад, 15. јануара 1930.

Уредништво „ЗБИРАКА“.

Председник Апелационог Суда у Н.

Број Предс. I. Б. 42./1929.

Објава.

По влашћењу добивеном у §-у 4. Уредбе о празницима у смислу Меничног закона и Закона о чеку, а на основу приспелих ми статистичких података о последњем општем попису становнишва у целој Краљевини, утврђујем и објављујем, да се на подручју Апелационог Суда у Новом Саду исламски празници, наведени у тачки 5. §-а 3. Закона о празницима, и јеврејски празници, наведени у тач. 6. §-а 3. споменутога закона неће сматрати као законски празници у смислу Меничног закона и Закона о чеку, из разлога, што на територији подручних ми Окружних Судова у Новом Саду, Суботици, Сомбору, Панчеву, Вел. Бечкереку, Вел. Кикинди и Белој Цркви, број становништва исламске вере не достиже горњом Уредбом предвиђену висину, — односно, што ни у једном месту на подручју Апелационог Суда у Новом Саду, нема 10⁰/₀-а становника јеврејске вере.

Ова се објава има бесплатно објавити у Службеним Новинама и у званичним листовима свих бановина.

Нови Сад, 30. новембра 1929. г.

Др. Никола Игњатовић,

председник Апелационог Суда
у Новом Саду

Шв. д. са/302